

ZİRAAT VEKÂLETİNE MERBUT BAZI MEKÂTİP VE MÜESSESATIN TARZI İDARELERİ HAKKINDA BAŞVEKÂLETTEN GELEN 1/942 NUMARALI KANUN LÂYİHASI VE ZİRAAT VE MUVAZENEİ MALİYE ENCÜMENLERİ MAZBATALARI

Türkiye Cumhuriyeti

Başvekâlet

8 Mayıs 1926

Kalemi Mahsus

Müdüriyeti

Adet

6/1956

Büyük Millet Meclisi Riyasetine

Ziraat Vekâletine merbut bazı mekâtip ve müessesatın tarzi idareleri hakkında Ziraat Vekâletince tanzim edilen ve İcra Vekilleri Heyetinin 4 Mayıs 1926 tarihli içtimaında tezekkür ve Meclisi Âliye arzı tasvip olunan kanun lâyihası ile esbabı mucibe mazbatasının musaddak sureti takdim olunmuştur.

Muktezasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsaade buyurulmasını rica eylerim efendim.

Başvekil

İsmet

ESBABI MUCİBE

Vekâleti âcizi bütçesinden tenzilâtı muktaziye icrası dolayısıyla Vilâyat Ziraat Mekteplerinden bazıların icabında lağvına veya çiftlik mektebi halinde idaresine veyahut demirbaş eşya ve arazisi ile hükmî ve ferdi taliplere devrine mecburiyet görüldüğünde icabı icra edilebilmek üzere Vekâleti âciziye mezuhiyet verilmesine ve Karacabey harası ile Çifteler Çiftliği ve Belgrat ormanları muhassasatının dahi tenzili mecburiyeti dolayısıyla bunların idamei mevcudiyetleri için varidatlarıyla idaresi esasının kabulü zaruretine mebni altı maddelik lâyihai kanuniyenin tanzimi mi müşir işbu esbabı mucibe mazbatasıdır.

Türkiye

Büyük Millet Meclisi

15.5.1926

Ziraat Encümeni

Adet

36 Karar

ZİRAAT ENCÜMENİ MAZBATASI

Riyaseti Celileye

Ziraat Vekâletine merbut bazı mektep ve müesseselerin tarzi idaresi hakkında olup Encümenimize havale buyurulan lâyihai kanuniye müzakere ve tetkik kıldı.

1926 bütçesinde berayı tasarruf vaki olan tenkihat dolayısıyla mevcut mekteplerin idamelerinin pek müşkül olacağı tabii bulunmakla beraber esasen mevcut

mekteplerin bir kısmı aynı esbap dolayısıyla ve katiyyen ihtiyacı memleket nazarı dikkate alınmaksızın idarei hususiyelerden Ziraat Vekâletine devir ve diğer bir kısmı ise herhangi bir sebep ve anı bir kararlar ve katiyyen istihdam kılınacak muallimlerin vücut ve ademi vücutu nazarı dikkate alınmaksızın teşkil edildiklerinden kendilerinden elde edilen netayıç de tabiatıyla lâşey mesabesinde kalmakta idi. Cümlece mahumdur ki bir mahallin ziraat mektebi olabilmesi için binalarının ihtiyacı fenniyeye muvafık olmasından sarfı nazar arazisinin de evsafı matluba ve haddi kîfayede bulunması ve alât ve edevatı dersiyenin mükemmeliyetle beraber ehliyetnameyi haiz muallimlerinin mevcudiyeti şarttır. Halbuki mevcut ziraat ameliyat mektepleri bir çoğu kışla veya herhangi çiftlik binasının tebdilinde ve arazisi ise o mahallin en kıraç ve birbirinden saatlerce uzak ve müteferrik tarlalarının terkiibinden ve hiçbir yolcunun uğrağı olmayan ve kilometrelerce şehirden uzak bulunan yerlerden ve muallim kadroları da hiçbir zaman ikmal edilememiş ve mevcut muallimlerin bir kısmı da meslek harici olanlardan terekkiüp etmiş bulunan müesseselerden ibarettir. Muallimi olmayan bir mektepten hiçbir şey beklenemeyeceği ve muallim tedarihinin de şimdilik mümkün olamayacağına binaen mevcut mekteplerden bir kısmının tevhidine ve bir kısmının ise daha ziyade çiftçi çocuklarına ziraati fennî ve ameli bir surette tedris ve talim edecek ve memleketimizde yeni usul üzere çiftlik idareleri fenninin intişar ve taammününe daha fazla sebebiyet verebilecek olan çiftlik mektepleri şekline tahviline esas itibariyle Encümenimiz de taraftar olduğundan gerek mektepler ve gerekse müessesatı saire hakkında hükümetin teklifi kanunisinin bazı cümle veya kelime tashihati ile kabulüne karar verilmiştir.

Berayı tasvip Heyeti Celileye arz edilmek üzere Riyaseti Celileye takdim kılınır.

Reis
Konya
Musa Kâzım
Kâtip
Etem

Mazbata Muharriri
Mardin
Necip
Aza
Emin
Muhallifim

Türkiye
Büyük Millet Meclisi
Muvazeneî Maliye
Encümeni
Mazbata Numarası
243

Esas Numarası
1/942

MUVAZENEİ MALİYE ENCÜMENİ
MAZBATASI

Riyaseti Celîyle

Ziraat Vekâletine merbut bazı mekâtîp ve müessesatın tarzı idareleri hakkında Başvekâletten varit olup 10 Mayıs 1926 tarihli Heyeti Umumiye içtimasında Ziraat ve Muvazeneî Maliye Encümenlerine havale buyurulan lâyhâi kanuniye Ziraat Encümeni mazbatasıyla birlikte Encümenimize tevdi kılınmakla tetkik ve müzakere olundu.

Lâyhâi kanuniye Ziraat Vekâleti bütçesinde icra kılınan tenzilât dolayısıyla Vilâyet ziraat mekteplerinden bazılarının icabında lağvı veya çiftlik halinde idaresi veyahut demirbaş eşya ve arazisi ile hükmi ve ferdi taliplere devri için Ziraat Vekâletine mezuniyet itasını ve Karacabey harası ile Çifteler çiftliği ve Belgrat ormanı muhassasatının dahi tenzili sebebiyle bunların varidatlarıyla temini idareleri için ahkâmı mahsusa kabulünü teklif etmekte ve Ziraat Encümeni mazbatasında da esas itibariyle teklifi vakiin kabulü muvafık görüldüğü izah olunmaktadır.

Filhakika 1341 bütçesinde Vilâyat Ziraat mektepleri masarifi beş yüz seksen bin lira olduğu halde 1926 bütçesinde bu miktar dört yüz yirmi bin liraya indirilmiş ve ziraat mektepleri maaşında da elli bin liralık tenzilât icra kılınmıştır. 1341 senesinde ikiyüz yetmiş bin lirayı müteceviz tahsisattan maada Ziraat Vekâleti faslı mahsusundan yapılan muavenetlerle idare edilebilen Karacabey harası için teklif olunan iki yüz on beş bin lira tahsisat da kâmilen tay edildiği gibi Çifteler çiftliği hariç bırakılmış ve Belgrat ormanının işletme masarifi olmak üzere iki yüz lira gibi kifayetsizliği aşikâr bir miktar kalmıştı.

Bu vaziyete göre 1926 senesinde mekteplerin altıya tenzili ve müessesatın da sed ve tasfiyesi lâzım geliyordu. Hükümetçe teklif kılınan lâyhâi kanuniye mekteplerin ve müessesatın seddine mahal kalmamak üzere bazı tedabir ittihazı lüzumunu havi olmakla esas itibariyle Encümenimizce de sayarı memnuniyet görüldü. Ancak Vilâyet Ziraat ve Makinist mektepleri için kabul olunan dört yüz yirmi bin lira tahsisat ile mevcut on iki mektepten altısının muhafazası ve altısının da zaten çiftlik mektebi halinde idaresi der-

piş edildiğinden kanunda buna ait salâhiyetin takyidi olarak itası ve mekâtibi mevcudenin eşhası hükmiye ve ferdiyeye devri mevzubahis olamayacağından bu cihetin de tayyî bittensip ona göre birinci madde tadilen kabul olundu.

Çiftlik mektebi halinde idare edilecek Vilâyet Ziraat ve Makinist Mekteplerinin kadrolarında kalacak muallim, memur ve müstahdemler adedinin çiftlik mektebi kadrolarına tabi tutulması ve kendilerine çiftlik mektebi kadrolarına göre Ziraat ve Makinist Mektepleri masarifi maddesinden ücret itası lâzımdan görülmekle bu maksadı teminen lâyhaya ikinci madde ilâve edildi.

Çifteler ve Karacabey çiftlik ve haralarıyla Belgrat ormanının varidatları ve sabit sermayeleri ile tevhidten idare edileceği hakkında lâyhâda mevcut ikinci madde müessesatı mezkûrede mevcut demirbaşlar hakkında hiçbir kaydı ihtiva etmediğinden bunların mütehasıs bir heyeti fenniye marifetiyle takdir ve tespit edilecek kıymeti sermayeye tahvil ve sabit sermayeleriyle tevhit edilerek mecmuunun müessesatı mezkûre için sabit sermaye ittihazı ev bu sermaye miktarına hâlel gelmemek şartıyla müessesatın varidatlarıyla tevhidten idaresi muvafık görülüp ona göre üçüncü madde tanzim kılındı.

Kanunun 1926 bütçesinden mütevellit bir vaziyet neticesi olmasına mebni mebdei meriyeti 1926 seneli maliyesi iptidası olmak icabedeceğinden dördüncü madde de bu dairede tadil ve beşinci madde lâyhâdaki dördüncü maddenin numarasının tashihi ile aynen kabul olundu.

Berveçhibalâ maruzat dairesinde ihzar kılınmış olan lâyiha Heyeti Celîleye arz ve takdim olunur.
24.5.1926

Reis	Mazbata Muharriri
Çankırı	Çatalca
Mustafa Abdülhalik	Şakir
Aza	Aza
Zonguldak	Gaziantep
Ragıp	Ahmet Remzi
	Aza
	Kütahya
	Mehmet Nuri

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Kanun

Madde 1. — Ziraat Vekâleti Vilâyat ziraat mekteplerinden lüzum gördüğünü lâğve veya çiftlik mektebi halinde idareye yahut Vekâletin murakabe ve şaraiti altında ücretli talebe olarak tedrisatta bulun-

mak suretiyle demirbaş eşya ve arazisi ile hükmi veya ferdi taliplere müddeti muayyene için devre mezundur.

Madde 2. — Çifteler çiftliği ve Belgrad ormanı varidatlarıyla ve Karacabey harası varidatı ve verilmiş sâbit sermayesi ile müştereken idare olunacaktır.

Madde 3. — Bu Kanun tarihi neşrinden muteberdir.

Madde 4. — Bu Kanunun icrasına Maliye ve Ziraat Vekilleri memurdur.

4 . 5 . 1926

Başvekil	Adliye Vekili
İsmet	Mahmut Esat
Müdafaai Millîye Vekili	Bahriye Vekili
Recep	İhsan
Dahiliye Vekili	Hariciye Vekili
M. Cemil	Dr. Tevfik Rüştü
Maliye Vekili	Maarif Vekili
Hasan Hüsnü	Mustafa Necati
Nafia Vekili	Ziraat Vekili
Behiç	Mehmet Sabri
Ticaret Vekili	Sıhhiye ve Muaveneti
Ali Cenani	İçtimaiye Vekili
	Dr. Refik

ZİRAAT ENCÜMENİNİN TÂDİLİ

Müessesat ve Mekâtibi Ziraiyenin Tevhit ve Usulî İdareleri Hakkında Kanun

Madde 1. — Ziraat Vekâleti mekteplerinden icap edenleri tevhit veya çiftlik mektebi halinde idareye veya talip oldukları takdirde idarei hususiyelere meccanen devir veya eşhası hükmiyeye icra mezundur.

Madde 2. — Çifteler Çiftliği ve harası ve Belgrad ormanı ve Karacabey harası varidatları ve sabit

sermayeleri ile tevhidten ve müştereken idare olunurlar.

Madde 3. — İşbu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 4. — İşbu kanunun ahkâmının icrasına Maliye, Ziraat Vekilleri memurdur.

MUVAZENEİ MALİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Ziraat Vekâletine Merbut Bazı Mektep ve Müesseselerin Sureti İdaresi Hakkında Kanun

Birinci Madde — Mevcut vilâyet ziraat ve makinist mekteplerinden azami altısı 1926 senesi zarfında çiftlik mektebi halinde idareye veya talip oldukları halde buldukları vilâyet idarei hususiyelerine devre Ziraat Vekili mezundur.

İkinci Madde — Çiftlik mektebi halinde idare edilecek vilâyet ziraat ve makinist mektepleri kadrolarında kalacak muallim, memur ve müstahdemlere tahsisatından çiftlik mektebi kadrosuna göre ücret verilir.

Üçüncü Madde — Çifteler ve Karacabey çiftlik ve haralarıyla Belgrad ormanının bir heyeti fenniye marifetiyle kıymeti takdir edilecek bilumum demirbaşları sermayeye tahvil ve elyevm mevcut sabit sermayeleriyle tevhit olup müessesatı mezkûre için müşterek sermaye sabite ittihazına ve işbu sermaye yekûnuna hâlel gelmemek şartıyla müessesatı mezkûrenin İcra Vekilleri Heyetince tasdik kılınacak bir talimatnameye tevfikân bir müessesesi hususiye gibi idaresini temine Ziraat Vekili mezundur. Sene nihayetinde hasıl olacak varidat fazlası sermaye miktarına zammolunur.

Dördüncü Madde — Bu kanun 1926 senesi maliyesi iptidasından muteberdir.

Beşinci Madde — Bu Kanunun ahkâmını icraya Maliye ve Ziraat Vekilleri memurdur.